

Les estadístiques solen deixar-me un regust d'inexactitud, com si tot prenent puntualitzar i aclarir mantinguessin deliberadament punts obscurs. Amb freqüència diuen la veritat, però no pas tota la veritat. Hi ha una frase de Mark Twain que em sembla molt encertada: "Hi ha tres classes de mentides. Les mentides corrents, les maleïdes mentides i les estadístiques."

Ara que ho esmento, se m'acut que potser per a una estadística fiable cal —com en tot— una absoluta llibertat d'expressió i una gran honestedat. Quan es tracta de servir partits presos o de passar la maroma per no ofendre ningú, l'estadística és una ciència escandalosament inexacta. Aquesta reflexió més aviat pertorbadora m'ha vingut un dilluns de bon matí, en llegir els diaris. D'una banda, trobo la notícia que el Barça ha fallat una vegada més, i ho expressa un títol en castellà i lletra grossa: "*Los catalanes se alejan de la Liga.*" Aquí és on m'entra el rosec estadístic, perquè caldria considerar quants catalans hi ha responsables directes de perdre el Campionat de Lliga.

Altres diaris de començaments de setmana informen sobre la manifestació independentista a favor de l'autodeterminació.

el davantal de pere calders

A cadascú el que sigui seu

Els organitzadors parlen de més de vint mil manifestants i, en canvi, la Guàrdia Urbana en reconeix uns deu mil. És evident que a l'hora de fer números a algú el cegava la passió, una fallada que afecta sovint l'estadística.

Dins la mateixa jornada (12-II-90), l'AVUI va publicar un article molt interessant de Josep Sarramona, sota el títol "L'analfabetisme: un problema que també ens afecta". Aquest *també* és molt revelador, perquè darrerament s'assenyala amb una certa insistència que els catalans patim un percentatge d'analfabetisme molt alt. En aquest cas ens podria passar que perdem punts —com en el futbol— sense xutar nosaltres. En Jaume Serramona és catedràtic de pedagogia de la Universitat Autònoma i té, per tant, elements de judici que li confereixen una autoritat especial. En l'article que he esmentat, diu: "Certament que ara com ara l'alfabetització dels adults en molts casos haurà de començar en castellà, per diverses raons plenament justificades, però aquesta alfabetització no haurà

acabat fins que inclogui també el domini del català." S'apunta, aquí, el problema amb tanta discreció que només es podria emmetzinar ignorant les possibles solucions humanes i raonables. Perquè és evident que no ens en podem inhibir i el mateix Jaume Serramona, referint-se a les activitats i programes de l'Any Internacional de l'Alfabetització, recalca que s'hi han de sentir compromesos "tot tipus d'institucions, públiques i privades, a més del sistema educatiu en el seu conjunt".

Tot això (i alguna cosa més) em fa pensar que els catalans hem de procurar fugir de les singularitzacions fetes a fi de mal. Per exemple: actualment, el dret d'autodeterminació dels pobles és objecte de forts debats. Els qui ens neguen aquest dret utilitzen l'argument que ja ens vam autodeterminar quan votàrem la Constitució i l'Estatut, com si això fos immutable i permanent. En canvi, es recorda poc —o gens— que vàrem votar majoritàriament contra l'entrada a l'OTAN, i deu resultar que en aquest cas la nostra voluntat era purament episòdica, provisional. Estava supeditada a una altra que mana més.

Pere Calders